

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Ansvarig redaktör: M. Westerblom

Red. Rööti 3, Tallinn.

Prenumerationspris:

Inrikes

Utlandet

1 år Ekr 2:—

1 år Ekr. 4:—

1/2 " " 1:—

1/2 " " 2:—

Kustbons medarbetare:

Professor S. Karling, Tartu
 Professor P. Wieselgren, Tartu
 Skolförestånd. A. Stahl, Tallinn
 Fru Gundel Stahl " "
 Prosten K. Nilsson " "
 Rektor A. Üksti, Haapsalu
 Pastor Hj. Pöhl, Wormsö
 Skolförestånd. A. Nyman, Wormsö
 Skolläraren T. Gärdestrom " "
 A. Westerblom " "
 Stud. A. Berggren " "
 Fröken M. Hollingers " "
 Rektor P. Byström, Noarootsi
 Fru E. Byström " "
 Kyrkoherde Sven Danell " "
 Skollärare A. Samberg " "
 Skollärare Viktor Pöhl " "
 Skolförestånd. H. Timmerman, Sutlepe
 Skolförestånd. A. Vesterberg, Riguldi
 Joel Nyman " "
 Skollärare K. Blees " "
 Arvid Nyman " "
 A. Bergman " "
 Handlanden G. Stahl " "
 Skolförestånd. M. Gottkamp, Vihterpalu
 Johannes Pöhl, Pakri
 Skolläraren A. Appelblom, Naissaar
 m. fl.

Några intryck från Folkhögskolan.

När man på en gång rycks upp ur en invand miljö och omplanteras i en annan, är det två faror, som lura på ens omdöme om den nya omgivningen. Den ena är överskattning, då man genom en del tilltalande upplevelser lockas att anse allt i den nya omgivningen bättre och förmer än det gamla, att man med medlidande eller förakt ser ned på förhållandena i hembygden eller hemlandet. Detta har hänt många svenskar, som rest till utlandet.

Den andra faran, underskattningen av det nya, är det kanske ännu lättare att falla offer för. Det som är ovanligt och "annors" är det så lätt att anse som felaktigheter, små vardagliga förtretligheter tagas som bevis för den nya omgivningens efterblivenhet eller illvilja. Det är som Scylla och Karybdis, aktar man sig för den ena, så kan det hända, att man så mycket säkrare drages med i den andra.

I verkligheten förhåller det sig nog så, att varje trakt, varje land har sina företräden och fel. Men för att riktigt inse detta, kräves det i allmänhet att man stannar en längre tid, lever med den nya omgivningen i helg och söcken, upplever det nya landet under skiftande årstider, under de mulna tiderna likaväl som under de soliga och glada.

Då den, som skriver detta, första gången kom till Noarootsi,

under grå och regnig höst, kom från Jämtlands höga och klara luft — då gällde det att ha klart för sig det som ovan sagts, om man ej skulle gripas av misströstan. Särskilt var det tungt för ett jordbrukarehjärta att se de mängder av vatten, som stodo över åkrarna utan att finna avlopp, fördärvande skörden. Och då man på första resan till Tallinn, efter att ha gått hemifrån kl. 4 på morgonen kom fram till målet kl. 9 på kvällen efter att bl. a. ha irrat omkring i två timmar i båt och dimma mellan Österby, Pullapää och Haapsalu, då kan Red. intyga, att man för en stund glömde den gamla regeln att "tala är silver, men tiga är guld".

Men solen brukar alltid finnas bakom molnen, och så var det ock nu. Visserligen har den riktiga solen haft svårt för att visa sig denna förjuls vinter, men det är så mycket annat, som bidragit till att förbättra intrycket. Och till de ljusa intrycken hör framförallt skolan själv.

Det är ett ställe, där man måste trivas, även under gråa dagar och svåra tider, även om ladornas förråd är förskräckande magert och även om — eller kanske tack vare att — det finns så mycket att göra där. Till de ljusa intrycken höra även de många bevis vi fått på att Folkhögskolan har många vänner, som förstå dess uppgift och betydelse. Måtte de bli va allt flera! Skolan be-

Bliv medlem i S.O.V.
 och prenumerera på
 KUSTBON

höver sina vänners hågkomst och stöd, nu kanske mer än någonsin.

En tredje sak vill jag nämna, som fått solen att lysa: våra elever. Man kan omöjligt ha tråkigt, då man får arbeta bland ungdom, svensk ungdom från hem, där man fått lära, att livet ej blott är lek utan även allvar, och där man ej fått lära sig att jämba över småsaker. Arbetet har gått med liv och lust.

Men människan kräver omväxling, och vardagens arbete måste någon gång avlösas av helg och fest. Särskilt skola vi nykomlingar minnas Gustav-Adolfsdagens minneshögtid. Vad som i hemlandet ofta blivit en slentrian, blev här till en stor upplevelse. Aldrig har den store konungens gestalt stått så levande för oss, och aldrig ha vi som då hört „hur härligt sången klingar på älskat modersmål“.

Julfesten blev för oss särskilt högtidlig, emedan Noarootsi ungdomar hjälpte till med programmet och därför att de så talrikt deltog. Så skall det vara — bygdens ungdom och bygdens ungdomsskola hand i hand.

Jag har lämnat till sist den kanske största ljuspunkten, Noarootsi kyrka. Då vi en regnig och gråkall oktoberdag första gången gjorde bekantskap med den, verkade den kanske inte så inbjudande. Men den har sedan blivit för oss vad en kyrka skall vara, en plats, som man längtar till. På juldagsmorgonen fingo vi uppleva, vad den kan bjuda, då mycket och kärleksfullt arbete nedlagts på att pryda den och fylla den med sång och ljus. Slå vakt om Er kyrka, Noarootsibor, den är värd det. Jag är viss om att det Ni offrar på att göra den varm och ljus, skall Ni få igen mångfalt. —

Vi stå nu i början av en ny termin, med friska krafter efter jullovet. Våra ungdomar ha haft en mödosam och farlig färd på förrådiska isar och nästan ofarbara vägar, men ingen är ledsen för det — nu skall här arbetas!

P. B.

Till våra läsare.

Efter en kortare tids avbrott utkommer estlandssvenskarnas gamla tidning „K u s t b o n“ härmed på nytt. Anledningen till tidningens tillfälliga upphörande var, att Svenska Folkförbundet, som förr utgav tidningen, i likhet med alla andra politiska föreningar i landet fått inställa sin verksamhet. Sedan dess har emellertid Svenska Odlingens Vänner övertagit Kustbon och kommer hädanefter att stå som dess utgivare. Därmed är det egentligen endast länge närda planer, som gått i uppfyllelse. Frågan om Kustbons överförande till Svenska Odlingens Vänner har i själva verket sedan flera år tillbaka stått på dagordningen, ehuru planen först nu under omständigheternas tryck förverkligats. För de flesta estlandssvenskar har det nämligen redan länge stått klart, att en tidning, som skall vara estlandssvenskarnas officiella organ, icke bör utgivas av en ensidigt politisk förening, och naturligtvis ännu mindre av enskild person.

Svenska Odlingens Vänner har genom sina lokalavdelningar å alla platser ett så pass starkt stöd hos befolkningen, att tidningen i föreningens händer bör kunna bli ett tillförlitligt språkrör för svenskarna i Estland. En borgen därför är också den förteckning över medarbetare, som återfinnes på annan plats i tidningen.

Kustbon kommer att innehålla allt nytt av allmänna intresse, som tilldrager sig å estlandssvenska orter samt i Estland för övrigt. Det arbete, som i Sverige bedrivs till estlandssvenskarnas bästa, kommer också att följas. Dessutom inflyta i varje nummer artiklar i olika ämnen, som äro av intresse för estlandssvenskarna och Kustbons övriga läsare.

Prenumerationspriset är för helt år 2 kronor inom Estland och 4 kronor i utlandet. Prenumeration kan verkställas hos Kustbons redaktion direkt eller i Estland genom S. O. V-s lokalavdelningar och i Sverige genom Riksföreningen för Svenskhetens Bevarande i Utlandet eller dess lokalavdelningar. Kustbons adress är fortfarande Rütli 3, Tallinn.

Tills vidare utkommer Kustbon endast en gång i veckan. Om tidningen finner nödigt stöd hos läsekrätsen är det likväl gott hopp om att den framdeles kan utgivas två gånger i veckan och sålunda bli en ersättning för andra halvveckotidningar, som nu läsas i vår svenskbygd. Möjligen kan också i så fall formatet bli större.

Prenumerera därför på Kustbon! Därigenom blir Du med i arbetet för att föra svenskarna i när och fjärran närmare varandra.

Några reflexioner över näringslivet...

I senaste nr av Kustbon berörde vi några synpunkter beträffande bildningsförhållandena och överhuvudtaget kulturarbetet i svenskbygden och konstaterade därvid, att kulturarbete och näringsliv äro mycket nära sammanhängande med varandra.

För att sålunda effektivt bedriva det ena måste också det andra beaktas. Men hur? Huru upphjälpa näringslivet? Under årens gång har mer än en hjärna grubblat sig trött på denna fråga för att inte säga och skriva gåta. Somliga ha föreslagit bildande av en fond, ur vilken jordbrukarna skulle erhålla långfristiga lån till låg ränta. Kanske har det funnits flera förslag. — Men var ta pengar till en sådan fond? frågar sig skeptikern igen. På detta sätt kan man hålla på i

oändlighet att snurra runt, tills man blir vimalkantig och yr i kompassen. Tyvärr är undertecknad ej professor i nationalekonomi och är sålunda inte kapabel att ge ett råd som kunde leda till frågans lösning.

För jordbrukarna ställer sig saken en smula annorlunda än för s. k. „löst folk“, de där ingena jord hava. De förnämnda besitta dock ett visst kapital, som visserligen inte under nuvarande förhållanden ger tillräcklig avkastning, men som dock i framtiden genom lämpligare behandling kan anses bli en god inkomstkälla för dess ägare. Den senare kategorien, backstugusittarna, äro illa därän. Medan de flesta både bönder och „lösa“ tidigare idkade en icke obetydlig kustfart med sina skutor, har

40-årig Syförening i Tallinn.

Ett märkligt jubileum har i dagarna firats bland svenskarna i Tallinn. Den av huvudsakligen svenska damer bestående syförening, som i närmaste anslutning till svenska församlingen i Tallinn arbetat för denna församlings fattiga, kan i år blicka tillbaka på en 40-årig verksamhet.

Föreningen bildades i januari månad år 1896 och initiativtagare var Fru Amalie Tamme-lander. Under de 40 åren har arbetet pågått i det närmaste oavbrutet. Endast ett par av de svåraste krigsåren låg verksamheten nere på grund av materialbrist. Arbetsformen har varit enkel, men effektiv och angenäm. En gång varannan vecka har man samlats till arbetsafton, varvid medlemmarna i tur och ordning upplåtit sina hem till samlingsplats samt stått för den förplägnad, som jämte konversation, musikalisk underhållning och högläsning lättat arbetets börda. Varje medlem har förpliktat sig, att till den årliga försäljningen lämna minst tio handarbeten eller gåvor. Medlemsantalet har aldrig varit

stort utan växlat mellan 20—26. Men resultatet har varit beaktansvärt. Största delen av behållningen har kommit hjälpbehövande inom Tallinns svenska församling till godo och utbetalats i form av regelbundna eller tillfälliga understöd. Endast någon kortare tid har föreningen arbetat för andra ändamål.

Fyrtioårsdagen firades torsdagen den 9 januari med en särskilt högtidlig sammankomst. Ett flertal lyckönskningar från när och fjärran mottogos, och hälsningar avsändes till alla svenska församlingens präster under syföreningens tid liksom också till ett antal förutvarande medlemmar. Prosten Nilsson framförde svenska församlingens lyckönskan och tack.

Av medlemmar, som tillhört föreningen allt ifrån dess begynnelse, äro fru E. Ingman, fru A. Ambrosius, frk. A. Hägerstein, frk. A. Frisk, fru K. Vilhelmsson, frk. Elline Grönholm, fru A. Schilling och frk. Edith Grönholm fortfarande verksamma i föreningen.

naturligtvis läget försämrats för såväl den ena som den andra parten. Kustfarten har nedgått till ett minimum, och de inbringande resorna med last av potatis och rökt skinka till Finland är numera ett minne blott. —

Därav detta grubblande.

Då vi nu onekligen äro ganska långt avlägsna från jordbruksfonden är det ingenting annat värt för jordbrukarna än att fatta ett kraftigare tag kring hack- och spadskäft. Utdikningen av sumpiga och annars låglänta betesmarker men också naturliga ängsmarker är otvivelaktigt ett avgörande steg mot de höjder, där jordbruket blomstrar. Den tiden tycks åtminstone för denna gång vara förbi, då ladugårdsprodukterna voro nästan värdelösa.

Många tänka naturligtvis att det är lätt att föreslå men svårt att genomföra. Alldeles

riktigt! Men försök varje år få om och blott en bråkdel av arbetet undangjort. Rom byggdes ej heller på en dag.

Så småningom ger sig resultatet tillkänna och sporrar ännu till kraftigare tag. Naturligtvis beröra sådana arbeten (dikning) hela byalag och tarva även organisation, men allt går bra bara enighet finnes. — Nästa gång råkas vi kanske igen och fortsätta diskussionen i samma ämne. s.

Några dagar före jul emottogo vi genom Hr. Alarik Boström 200 exemplar av tidningen Julstjärnan från Svenska Folkskolans Vänners förlag i Helsingfors, avsedda att utdelas bland elever i de estlands-svenska folkskolorna, vilket även skett. Vi vilja härmed framföra elevernas tack till givaren.

Hembygden.

Julfesten på Folkhögskolan.

Julfesten på skolan var i år anordnad av Noarootsi ungdomsförening och folkhögskolan i samråd. Festen, som började kl. 5 e. m. hade samlat 120 deltagare. Föredrag hölls av folkskollärare A. Samberg, som talade över ämnet: „Biblioteksverksamheten i Svensk-estland“, och anföranden hölls av rektor Byström och magister Pöhl. Programmet omfattade dessutom sång av Noarootsi manskvartett och folkhögskolans sångkör, deklamation, jultablå, julgröt, julklappsutdelning gluntsång, bygdemålsberättelser och lekar. Vid festen utdelades „Birkasvännernas“ märke till årets elever.

Vormsö sjukstuga börjar sin verksamhet.

Vormsö församlings sjukstuga, som invigdes den 29 sistlidne september, har nu äntligen fått alla formaliteter ordnade, så att verksamheten kan börja på allvar. Redan i december var en patient anmäld, och flera torde komma innevarande månad. Älderdomshemmet har redan flera månader haft en skyddsling.

Som sjukstugans läkare tjänstgör distriktsläkaren på orten, och som sjuksyster har av myndigheterna registrerats syster Maria Lindström, Vormsö.

Rikholdi.

Lördagen den 11 ds. kl. 6 e. m. hade ortens skyddskår anordnat tillställning med biografbilder i Höbring skolhus. Ett 40-tal ungdomar och skolbarn hade infunnit sig för att åse de för många okända levande bilderna. Tre kortare filmer förevisades. En liten kärlekshistoria, kulturfilmen amerikansk fauna och till slut Chaplin. Alla tre filmerna följdes med stor uppmärksamhet, men av skratt salvorna att bedöma tog nog Chaplin första priset.

Söndagen den 12 ds. förevisades samma filmer i Tuksi folkskola. Efter föreställningen fick ungdomen lov att ta sig en svängom efter tonerna av Höbrings stråkorkester. För arrangemanget stöd chefen för ortens skyddskår A. Heldring.

Pakri. (Rågöarne)

Åren komma och gå, det är sällan man skriver om våra öar i Kustbons spalter, men som allt här på jorden förändras så äro och förbli ej heller förhållandena på öarne de samma som de varit, oaktat man så ofta tror, att allting här är sig likt, så att det ingenting finns att skriva om. Gör man en liten återblick, så finner man, att här på långt när ej är sådant det varit för några år sen. Om det blivit bättre eller sämre är svårt att säga, framtiden kommer nog att besvara denna fråga.

Vad det sociala livet här angår, så har på detta område försiggått stora förändringar. Jordbruket, som förr var tegbruk, har blivit storskifte, jorden är nu bondens och ej mera godsets, kommunens eller statens. De enskilda jordbruket, vilka förr betraktades som en gemensam familjeegendom, hava nu blivit bondens (gårdsägarens) och han är nu i stånd att handskas med gården även mot de övriga familjemedlemmarnas vilja. Bonden är nu „herre på täppan“. Förr kunde ingen utom den egna kommunen stående manlig person upptagas i familjen utan kommunalstämmans samtycke; gården fick ej övergå till någon utomstående. Saknade bonden

arvtagare, fick kommunen bestämma, vem som skulle få gården. Nu kan varje bonde själv bestämma, sälja eller överlämna gården även till en främling.

Våra öar ha övergått från ett slags ålderdomlig kommunism till borgerlig konservatism. Bondens självständighetskänsla gör sig gällande på alla områden.

Varje bonde äger en gård på 30—60 hektar med 3—6 hektar åker, 10—20 hektar skogsängar och resten betesmark. Fiskaren äger 2—9 hektar jord, som till stor del är ouppodlad och får tjänstgöra som betesmark. Fiska, det göra alla, men innehavare av större gårdar hava endast tid för höst- och vinterfiske; de mindre gårdsägarna fiska året runt.

Under vanliga år producerar rågöbon mera spannmål och ladugårdsalster än som behövs för det egna hushållet, så att en icke så obetydlig del kan exporteras och våra öar höra således till den del av riket, där exporten är större än importen. Fisk, fläsk, smör, fårkött, levande kreatur, potatis, hemslöjdsalster och spannmål utföras. Ekonomin är i stigande. Undantag utgör år 1935, då spannmålsskörden slog fel.

Bönderna ha under de senaste åren allt mer och mer ägnat intresse även åt litterära

och sociala frågor. Föreningsverksamheten har framskridit, så att bonden ej sällan kastar „lien i busken“ och går för att föredra sina gamla folkdanser vid fester eller tillställningar både inom och utom de egna öarna.

„Stå på egna fötter“, har alltid varit rågöbons valspråk. Han företager sällan sådant, som han ej med egna krafter kan genomföra. Ett fattat beslut sviker han aldrig.

Vad det religiösa angår, så har öbefolkningen hittills härutinnan vandrat den gyllene medelvägen. Man läser sin söndags och helgdagspredikan, ofta även morgon- och aftonbön. Till helgen brygger bonden själv sitt öl, och vid större festligheter tar han också gärna sin sup, men går sällan till överdrift.

Förntida seder och bruk förkomma här mer än på fastlandet, men numera hålla de även på att försvinna. Fornforskare skynda att uppsamla, vad som ännu går att rädda. I elfte timmen har man även öppnat ett bygdemuseum, där man samlat föremål, som redan varit nära att förstöras. Fortgår utvecklingen såsom den nu gör, kommer den uppväxande generationen redan i en snar framtid att endast i museet kunna beundra förfäders kultur.

J. P.

I gluggen.

Till en början torde det vara av behov att berätta något om gluggens historia och dess utveckling. I annat fall är det fara vårt att nutidens kultur-människa icke förstår gluggens betydelse, såväl i forn- som nutid.

Vi börja från tiden när dörrarna voro låga och breda, men trösklarna höga, då förstudörren om sommaren var försedd med en „häck“ (liten grind) för att avstänga grisar och kalvar från förstugan. Om vintern var det annat. Då kunde gärna ett par grisar eller kalvar få komma in, icke blott i förstugan utan i själva boningsrummet. Det var den

tiden då luckor funnos i stället för fönster. Ugnarna murades av kalksten och utan skorsten liksom nu i museet på Pakri. Det var då ingen i byn hade en lampa utan alla samlade sig kring brinnande pärtan. Vi kallar tiden rätt och slätt „pärttiden“, så slipper vi att förväxla den med alla andra tidsperioder. Alltså konstatera vi, att gluggen kom till i pärttiden och detta av det enkla skäl, att röken då redan hade för vana att stiga uppåt och således ej kunde komma ut ur stugan genom de låga dörrarna, varför man måste hugga ett hål högre upp på väggen varigenom röken sen frivilligt lämnade rummet. Detta hål i väggen kallades för gluggen.

Till gluggen hörde „gluggstoppan, vartill vanligen tjänstgjorde ett gammalt byxben, underkjol eller kaskärm. Allt vandrar utvecklingens bana! Så och med gluggen. I svenskbygden har man flyttat den till rökbastun i sin ursprungliga form. I boningshuset har den numera utvecklats till „fintelator“, eller hur den nu heter. Om den moderna „fintelatorn“ är lika praktisk och nyttig, vill jag låta andra bedöma. Gluggen gjorde åtminstone sitt arbete i tysthet. Vidare gick det att använda gluggen för en hel del andra roliga och nyttiga företag. Så kunde det hända, att man petade ur gluggstoppan med tillhjälp av en käpp för att

Allmän folkomröstning den 23, 24 och 25 februari.

Den 23, 24 och 25 februari försiggår allmän folkomröstning, som skall avgöra, huruvida nationalförsamlingen bör väljas och sammankallas eller ej. Förberedelserna till folkomröstningen äro i full gång.

Överallt i städer och på landet bildas kommittéer som ha i uppdrag lämna upplysningar beträffande folkomröstningen. Söndagen den 19 ds hålles även upplysningstal i radio i samma sak.

Utländet.

Sverige.

1936 års lagtima riksdag har sammankallats.

I trontalet framgår en viss oro över det hotande världskriget. En hel del viktiga frågor ha framlagts till behandling, bland annat: obligatorisk 7-årig folkskola, ny försvarsordning, jordbruksstöds omreglering etc. etc.

Budgetens slutsumma stannar vid 1.167 milj. kronor (i fjol 1.056 milj.). Samtliga återstående krislån, 116,5 milj. kronor, återbetalas. Stora belopp begäras till fonderna för arbetsmåbruk, egnahemslån, sekundärlån för jordbrukare samt för bostäder åt barnrika familjer. Allt tyder på att framtidsutsikterna för det svenska näringslivet äro goda.

Kriget i Abessinien.

24 tanks ha tagits från italienarna.

Abessinierna ha fortfarande haft framgångar i kriget. Flera befästade ställningar ha under senaste dagarna intagits. Förutom ett stort antal fångar, gevär, ammunition och krigsmaterial som fallit i abessiniernas händer ha de även tagit 24 tanks från italienarna.

Regnperioden har dock redan börjat vilket gör att all större manövrering är utesluten. Även de nyanlagda vägarna äro ofarbara.

Alla föreningar nyregistreras.

En av de betydelsefullaste händelserna i Estlands offentliga liv år 1935 var nyregistreringen av alla kyrkor, religiösa samfund och församlingar. Under innevarande år har regeringen för avsikt att genomföra en liknande nyregistrering i fråga om alla slags världsliga föreningar. Framför allt vill man genom denna nyregistrering övervinna parallellismen i föreningslivet. Följden blir förmodligen, att ett flertal föreningar, som arbeta i samma syfte, komma att sammanslås. Likaså vill man vid nyregistreringen kontrollera att inga föreningar bedriva politisk verksamhet under annan täckmantel. Alla föreningar bli därför efter allt att döma nödsakade att inlämna nya grundstadgar att stadfästas av inrikesministern eller regeringen.

Ny ångare å linien Tallinn-Stockholm.

Nyligen köpte Pärnu rederiaktiebolaget en ny ångare från Trondhem, Norge, som på våren sättes in på linien Tallinn-Stockholm.

Ångaren bär än så länge namnet „Kong-Gudröd“ men kommer antagligen i framtiden att heta „Tallinn“. Den är av 1091 brutto- och 648 nettoregistertons storlek. Således Estlands största passagerarångare. Den mäter 215,3 fot i längd och 30,9 fot i bredd, har en hastighet av 12 mil och kan således tillryggalägga sträckan Tallinn-Stockholm på 18 timmar. Den har kabiner för 100 personer och kan föra högst 250 passagerare.

Även å linien Tallinn-Helsingfors ny ångare.

Den nyss av rederibolaget Sergo köpta passagerarångaren „Aegna“ kommer på våren att sättas in på linien Tallinn-Helsingfors. Hittills ha enbart finländska bolag haft hand om ångbåtslinien Tallinn-Helsingfors. Således blir nu „Aegna“ den första estländska båten som kommer att blanda sig i leken med de två finländska bolag som i många år uppehållit trafiken å den linien.

Förlovade.

Förlovning har tillkännagivits mellan fröken Karin Pöhl och adv. P. Adams, båda från Tallinn.

Bröllop.

Juldagen sammanvigdes i Tallinn herr Hugo Karl Friedrich Nordgren och fröken Lydia Emilia Lång, båda från Tallinn, samt den 4 januari fiskaren Alexander Johansson Ponder från S. Pakri och fröken Linda Mathiasdotter Hallman från Rikholdi. Båda vigslarna förrättades av prosten K. Nilsson.

få höra vad som försiggick i rummet. Var ungdomen församlad kunde det också hända, att man använde den för att spruta vatten in genom gluggen. Det hände också, att gluggen kunde tjänstgöra till nyttiga syften. Således lär en bonde i den gamla goda tiden tack vare gluggen ha räddat alla sina får. Vargarna, som den tiden ofta smögo sig om knutarna, gjorde just försök till att komma in i bondens fårahus när denne genom gluggen avsånde ett välriktat skott ur sitt gamla flintgevär och räddade alla sina får samt dessutom erhöi skottpenningen och en präktig pälskrage. Här kunde man presentera otaliga historier och sannsagor om gluggens förtjänster, men vi konstatera av det ovan framförda, att gluggen i den gamla goda tiden varit både till nytta och nöje.

Betald annons

Meddelande.

Enligt överenskommelse med redaktionen för Tidskrift för Folkskolan i Helsingfors kunna estlandssvenska lärare prenumerera på sagda tidskrift för Kr. 2:50 i året. Om man tager i beaktande, att prenumerationspriset annars är Fmk. 50:—, borde denna möjlighet tagas i akt av alla våra läsare, som önska vara väl underrättade om modärna pedagogiska strömningar även utom vårt eget land.

Prenumerationsanmälan och avgifterna emottagas för vidarebefordran av denna tidnings redaktion Rütli 3, Tallinn. Även kan prenumeration ske direkt under adr. Tidskrift för Folkskolan red. Tempelgat. 13. Helsingfors, Finland.

Svenska söndagsskolans i Tallinn julfest.

Senaste söndag hade prosten och prostinnan Nilsson inbjudit söndagsskolebarnen jämte några utomstående till sitt hem. Samlade runt granen sjöngo barnen några julsånger och lyssnade sedan med spännt intresse till den vackra berättelse, som prostinnan läste för dem. Mycken möda hade prostinnan Nilsson gjort sig för de smås glädje och trevnad. Förutom på det goda kaffet så bjödos barnen på hemkokade julgotter, saft och frukt. Och sedan alla barn fått vara med om att „plundra“ gran, kom ännu självaste „julbocken“ in — tungt lastad med julpåsar åt var och en. Till sist talade prosten Nilsson några ord till barnen. — Glädje och tacksamhet återspeglades i barnens ögon, när alla togo farväl av det vänliga värd-folket.

Alla de som ännu ej insänt pengarna för i fjol försälda almanackor, anmodas härmed vänligen att göra det med det snaraste. Pengarna sändas under adress: Svenska Odlingens Vänner, Rütli 3, Tallinn.

Gudstjänster.

Svenska kyrkan, Tallinn.

Sönd. d. 19 jan. kl. 11 fm. svensk högmässa med nattvardsgång, prosten Nilsson. Söndagsskola.

Korsordsgåta nr. I.

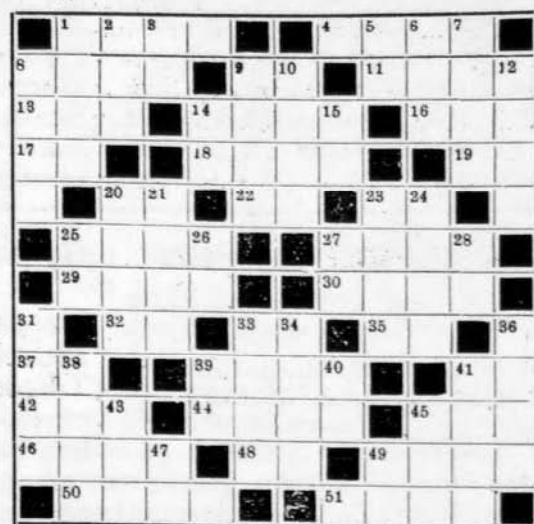
Vågräta:

1. Lugnt ställe.
4. Närmast vattnet.
8. Läger man både under och över sig.
9. Ger fiskaren en god inkomst.
11. Sätter man stundom på åkern, stundom på isen.
13. Rågöspecialitet.
14. Ner—.
16. Kan både hjälpa och stjälpa.
17. Säger den svenske hallåmannen varje kväll.
18. Kan innehålla fasa eller jubel.
19. Brukar ej den sorgsne.
20. Göra människorna i hus och hönsen i svenskbygden.
22. Mellan konungen och hans rike.
23. 1936.
25. Vill numera både syster och bror, liten och stor.
27. Blir liten en gång.
29. Gör det när vårsolen kommer.
30. Brukas för hundar.
32. Större svensk tidning.
33. Måste man för att få.
35. Rovdjur.
37. Fågel.
39. I krigets fotspår.
41. Drives av vinden.
42. Ofta lättare än upp.
44. Begagnades av Moses.
45. Fängelse.
46. Ofruktbar.
48. Måste man vara då man gifter sig.
49. Namn.
50. Kallas mången flicka.
51. Alltid före vinter.

Lodräta:

1. Skapades icke av Gud.
2. Stämma.
3. Förkortning.
5. Finns både i bibeln och i fickan.

Lösning insändes i urklipp eller avskrift till red. senast den 31 jan. 1936. Först öppna-

6. Lyse.
7. Renar.
8. Ett medel att driva sin vilja igenom.
9. Åtföljes oftast av eld och vatten.
10. Begynnande liv.
12. Finns mången på Vormsö.
14. Vinterbro.
15. Den första måltiden.
20. Räknas till livets nödtorft.
21. Är varje nybörjare.
23. Följer ofta på felsteg.
24. Börja flera barnvisor.
25. Ljuder väl i den hungriges öra.
26. Ytmått.
27. Förkortning.
28. Vila och arbete.
31. Nås sällan utan möda och kval.
33. Åstadkommer loppan.
34. Framställs som luden.
36. Kan vara ett hus men även stoppas i fickan.
38. Förmedlare av ljus.
39. Post skriptum.
40. Tills vidare.
41. Är varje klot.
43. Vill var och en ha sin.
45. Långt ner.
47. I samtal.
49. Gott för bonden att ha till vintern.

de rätta lösningen belönas med Kustbon gratis 1936. Uppgiv namn och adress.

Vormsö Kooperativa Handelsförening

Estlandssvenskarnas första och största kooperativa företag
Vormsöbor. Stöd eder egen handel genom medlemskap och inköp!